

Asia: VM107:00/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtiokonttorista annetun lain ja Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Kysymykset

Huomionne analysointi- ja raportointipalveluihin ja siinä käytettäviin tietoihin liittyen:

Valtiokonttori ei esitä muutoksia ehdotettuihin analysointi- ja raportointipalveluihin ja niissä käytettäviin tietoihin liittyen.

Valtiokonttori kuitenkin toteaa, ettei se näe estettä rajoittaa laissa tarkoitettua tiedonsaantioikeutta yksittäisten sopimusasiakirjojen yksityiskohtaisiin sisältöihin, kuten liikesalaisuuksiin Hansel Oy:n lausunnossa tarkoittamalla tavalla tai säädellä tiedonsaantioikeutta tältä osin tarkemmin. Tiedonsaantioikeus hankintojen perustietoihin ja sisältöön on kuitenkin palvelun kannalta tarpeen.

Huomionne Valtiokonttoria koskevaan lakiin ehdotetuista muutoksista:

Valtiokonttori pitää hallituksen esitystä Valtiokonttori lain ja Palkeet lain muuttamisesta kokonaisuudessaan kannatettavana.

Valtiokonttori katsoo, että hallituksen esityksessä tarkoitettu analysointi- ja raportointipalvelutehtävä on uusi, voimakkaasti kehittyvä tehtävä muuttuvassa toimintaympäristössä. Tämän vuoksi tulevan palvelurakenteen, palvelun volyymin sekä palvelutehtävän rahoitustarpeen arviointi on haasteellista. Onkin hyvä varautua siihen, että kasvavan tehtäväkokonaisuuden hoitaminen edellyttää tulevana vuosina myös tehtäväalueen kasvavaa rahoitusta.

Valtiokonttori katsoo, että perustamisvaiheen ja siihen liittyvien investointien jälkeen analysointipalvelutoiminta ministeriöille sekä virastoille ja laitoksille on maksullista toimintaa. Palkeiden osalta toiminta tulisi olla maksullista välittömästi lain voimaan tultua, aiheuttamisperiaatteiden mukaisin suoritehinnoin. Valtiokonttorin osalta maksulliseen toimintaan siirryttäisiin vaiheittain vuodesta 2022 alkaen, osana Palkeiden ja muiden keskitettyjen konsernipalveluiden tuottajien kanssa yhdessä tuotettavaa palvelukokonaisuutta. Valtiokonttorin osalta maksullisuus ei kuitenkaan koskisi perustehtävää tietojohdamisen kehittämisen ja konsernitietojen kokoamisen osalta. Valtiokonttori voisi lisäksi tuottaa maksutta koko valtiosyhteisöä palvelevaa analytiikkaa tai vaikutukseltaan merkittäviä muita poikkihallinnollista toimintaa edistäviä analysointipalveluita. Maksuttomuus edellyttää riittävää määräraharahoitusta.

Valtiokonttori on omaa toimintaansa priorisoimalla osoittanut analysointi- ja raportointitoimintaan noin viiden henkilötyövuoden panoksen vuodesta 2020 alkaen sekä osoittanut ICT-menoja varten noin 250 000 euroa Netra.fi-palvelun alasajosta vapautunutta rahoitusta toimintamenoistaan. Edellä mainitulla tavalla kohdennettu rahoitus ei valitettavasti ole pidettävä riittävänä uuden analysointi- ja raportointipalvelutehtävän toteuttamiseen ja tiedolla johtamisen edistämiseen sellaisella laajuudella kuin valtionhallinnon kannalta olisi tarkoituksenmukaista.

Esityksessä on todettu, että ”Valtiovarainministeriö on myöntänyt Valtiokonttorille 2.10.2017 julkisen hallinnon keskitetyn analysointi- ja raportointipalvelun toteutuksesta aiheutuviin menoihin yhteensä 800 000 euroa vuosille 2017 – 2019. Tämän jälkeen Valtiokonttori vastaa analysointi- ja raportointipalvelutoiminnan järjestämisestä, pois lukien investointiluonteiset kustannukset, ilman erillishoitoa. Vuodesta 2020 eteenpäin toiminnan laajentaminen ja palvelun kehittäminen edellyttävät arviolta noin miljoonan euron lisärahoitusta investointiluonteisiin kustannuksiin. Toiminnan rahoituksesta sovitaan osana talousarvio- ja tulosohtausmenettelyä.”

Edellä mainitussa muotoilussa on riskinä, että lukijalle jää virheellinen kuva siitä, että tarvittava resursointi ja rahoitus olisi tulevia vuosia ajatellen jo kunnossa. Valtiokonttori esittää esityksen perusteluja täydennettäväksi siten, että tehtävän laaja-alaisuus analysointi- ja raportointipalvelun tuottamiseksi ja valtion tiedolla johtamisen edistämiseksi tulisi paremmin huomioiduksi. Valtiokonttori esittää edellä mainitun perustelun muotoiluksi seuraavaa:

”Valtiovarainministeriö on myöntänyt Valtiokonttorille 2.10.2017 julkisen hallinnon keskitetyn analysointi- ja raportointipalvelun toteutuksesta aiheutuviin menoihin yhteensä 800 000 euroa vuosille 2017 – 2019. Tämän jälkeen Valtiokonttori vastaa analysointi- ja raportointipalvelutoiminnan järjestämisestä. Vuodesta 2020 eteenpäin toiminnan laajentaminen ja palvelun kehittäminen edellyttävät arviolta noin miljoonan euron lisärahoitusta investointiluonteisiin kustannuksiin.

Investointiluonteisten kustannusten lisäksi toiminta edellyttää merkittävää jatkuvan palvelun henkilöstö- ja ICT-menojen rahoitusta, joka mahdollistaa halutun palvelun ja sen vaikuttavuuden. Henkilöstömenojen osalta tarve on jo kohdennetun noin 5 henkilötyövuoden panoksen lisäksi noin 5 henkilötyövuotta vastaava lisäys erityisasiantuntijatehtäviin. Tämä edellyttää selkeää uutta rahoitusta. Toiminnan rahoituksesta sovitaan ja päätetään osana kehys-, talousarvio- ja tulosohjausmenettelyä.”

Huomionne palvelukeskusta koskevaan lakiin ehdotetuista muutoksista:

Valtiokonttori ei esitä muutoksia palvelukeskusta koskevaan lakiin ehdotettuihin muutoksiin.

Huomionne rekisterinpitäjyydestä analysointi- ja raportointipalveluissa sekä yhteisrekisterinpitäjyydestä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon tietojen osalta:

Valtiokonttori ei esitä muutoksia ehdotuksiin rekisterinpitäjyydestä analysointi- ja raportointipalveluissa sekä yhteisrekisterinpitäjyydestä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon tietojen osalta.

Muut huomiot:

Muita huomioitane aiheeseen liittyen:

-

Kangaspunta Mikko
Valtiokonttori